

**RAMOWE PROGRAMY WARSZTATÓW EDUKACJI GLOBALNEJ
DLA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW
ZREALIZOWANYCH W PROJEKCIE
„POŁĄCZ TO! ŚWIAT ZALEŻY OD NAS – MY ZALEŻYMY OD ŚWIATA”**

Opracowanie programów:

Magdalena Bergmann, Dorota Kondrat, Magdalena Kakareko

Fundacja Instytut Edukacji Kreatywnej INEK

Warszawa 2014

Niniejszy utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz: Magdalena Bergmann, Dorota Kondrat, Magdalena Kakareko - Fundacja Instytut Edukacji Kreatywnej INEK. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2014. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.

Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Warsztaty dla nauczycieli szkół średnich (12h – 2 dni)

Dzień I – Świat globalnych zależności (6h)

- Zapoznanie się, kontrakt, wprowadzenie do projektu.
- Dlaczego edukacja globalna? – rozmowa na temat tego, jakie elementy edukacji globalnej są obecne w programach przedmiotowych, jakie elementy wiedzy są istotne i dlaczego. Interdyscyplinarność - jak wykorzystać treści programowe przedmiotów szkolnych w edukacji globalnej?
- Mapa świata – ćwiczenie zespołowe: grupa umieszcza na mapie produkty i przebyłą przez nie drogę.
- Wprowadzenie do tematu i dyskusja: globalne zależności na przykładzie produkcji i dystrybucji żywności.
- Obszary globalizacji – praca zespołowa przy mapach, prezentacje i dyskusja: jak zależy od innych krajów a one od nas, czym jest globalizacja, czym jest globalne południe, nasza tożsamość w globalnym świecie.
- Wskaźnik rozwoju społecznego – HDI i inne miary sytuacji społecznej na świecie. Dystrybucja żywności - ćwiczenie zespołowe z narysowanymi mapami i cukierkami.
- Czym jest ubóstwo, a czym dobrobyt? Co dla Ciebie znaczy dobrobyt? Czy bogactwo jest względne? Gdzie jest największe ubóstwo? Czym jest wykluczenie? – jak uczyć o ubóstwie i innych, niezrozumiałych dla nas kulturach. Omówienie: Kodeks Edukacji Globalnej.

Dzień II – Wybrane zjawiska globalne w kontekście edukacji (6h)

- Stereotypy – uporządkowanie pojęć: czym jest stereotyp, jak powstaje, skąd się bierze, z czego się składa. Rozmowa: dlaczego ludzie posługują się stereotypami i jakie są tego konsekwencje? Jakie stereotypy towarzyszą naszemu postrzeganiu krajów Afryki, Azji, Ameryki Pd.?
- Prawa człowieka - historie prawdziwe: zapoznanie się z historiami Malali i Yareda. Kilka typów dyskusji: punktowana, debata oxfordzka: prawa człowieka, prawa dziecka, prawa dziewcząt/kobiet, rola wychowania w określonej kulturze, emigracja/uchodźstwo, integracja z nową kulturą, różnice między kulturami z perspektywy „obcych” i „tutejszych”, problem migracji.
- Fakty na temat wody – gra i dyskusja dotycząca ilości zużywanej wody.
- Rozsądne gospodarowanie zasobami: jakie są zasoby w krajach Globalnego Południa i Globalnej Północy? Co i kto ma wpływ na wyczerpywanie się zasobów?
- Rozmowa i wykład na temat produkcji odzieży i elektroniki w krajach azjatyckich, prezentacja slajdów Polskiej Zielonej Sieci na temat odpowiedzialnej konsumpcji. Zebranie faktów na temat tego, skąd pochodzą ubrania, telefony komórkowe, żywność. Odniesienie do źródeł: badania, filmy dokumentalne, programy organizacji pozarządowych.
- Wybór aktywnych metod nauczania w edukacji globalnej – rysowanie mapy myśli.
- Projektowanie gier i zabaw dla uczniów na godziny wychowawcze. Temat: Odpowiedzialna konsumpcja.
- Planowanie wydarzenia kulturalno-edukacyjnego w ramach Tygodnia Edukacji Globalnej

Warsztaty dla uczniów szkół średnich (30h – 5 dni)

Dzień I – Pajęczyna powiązań (6h)

- Zapoznanie się, kontrakt, wprowadzenie do projektu.
- Zakazane słówka – gra w tabu. Ćwiczenie dotyczące znajomości elementów różnych kultur świata.
- Codzienne czynności – ćwiczenie wprowadzające do tematu pochodzenia produktów obecnych w naszym życiu.
- Mapa świata – ćwiczenie zespołowe: grupa umieszcza na mapie produkty i przebyłą przez nie drogę.
- Projekcja części filmu „Nakarmimy świat”. Wprowadzenie do tematu i dyskusja: globalne zależności na przykładzie produkcji i dystrybucji żywności.
- Obszary globalizacji – praca zespołowa przy mapach, prezentacje i dyskusja: jak zależymy od innych krajów a one od nas, czym jest globalizacja, czym jest Globalne Południe.
- Wskaźnik rozwoju społecznego – HDI i inne miary sytuacji społecznej na świecie – uczniowie wcielają się w ambasadorów krajów, ustawianie się w szeregu wg wskaźnika HDI. Wprowadzenie terminu „Globalne Południe”. Jakie odczucia i skojarzenia mają uczniowie z terminami „Globalne Południe”, „kraje rozwijające się”, „Trzeci Świat”?
- Omówienie: Jaki związek możemy zauważyć pomiędzy sytuacją północnej, południowej części świata a globalnymi zależnościami, które wcześniej odkrywaliśmy? Jakie bariery w rozwoju spotykają kraje południowej części świata? Jakie specyficzne dla siebie problemy ma północ świata?

Dzień II - Świadomy i odpowiedzialny obywatel świata (3h), Stereotypom już podziękujemy (3h)

- Rozgrzewka/Powitanie – „Dziś jestem jak...” podawanie skojarzeń do poznanych krajów; tworzenie ze sznurka sieci powiązań globalnych.
- Co to znaczy żyć odpowiedzialnie? Ćwiczenie i dyskusja.
- Odpowiedzialny talerz – ile kilometrów przejechało moje śniadanie? Ćwiczenie prezentujące skalę eksportu/importu żywności oraz zależności poszczególnych gospodarek od siebie.
- Odpowiedzialna moda – co to takiego? Omówienie łańcucha produkcji odzieży. Pokaz fragmentu filmu „China Blue”. Ćwiczenie nt. wyceny bawełnianej koszulki i wędrowki pary dżinsów. Omówienie i dyskusja nt. złych i dobrych praktyk w przemyśle odzieżowym.
- CSR – zaszyfrowana odpowiedzialność: lepsza strona biznesu. Wprowadzenie do terminu CSR, przykładowe praktyki.
- Jak mogę stać się świadomym i odpowiedzialnym obywatelem "globalnej wioski"? Dyskusja oraz omówienie sugestii dotyczących racjonalnej, odpowiedzialnej konsumpcji i wykorzystania zasobów naturalnych
- Tożsamość w globalizującym się świecie – mini-wykład ze slajdami i dyskusja: co definiuje naszą tożsamość: jak wiele jest w niej elementów indywidualnych, lokalnych, narodowych, globalnych? jakie miejsce zajmuje w niej identyfikacja pozytywna (jestem...), a jakie negatywna (nie jestem...)?
- Etykietyki – ćwiczenie grupowe dające doświadczenie tego, czym jest etykietowanie ludzi.
- Stereotypy – mini-wykład: pojęcie stereotypu: czym jest, jak powstaje, skąd się bierze, z czego się składa. Rozmowa: dlaczego ludzie posługują się stereotypami i jakie są tego konsekwencje? Jakie stereotypy towarzyszą naszemu postrzeganiu krajów Afryki, Azji, Ameryki Pd.?
- Dyskusja: prawa człowieka, prawa dziecka, prawa dziewcząt/kobiet, rola wychowania w określonej kulturze, emigracja/uchodźstwo, integracja z nową kulturą, różnice między kulturami.

Dzień III – Wirtualna woda (3h), Moja lista zakupów (3h)

- Gra planszowa: zasoby. Fakty na temat wody – gra i dyskusja dotycząca ilości zużywanej wody.
- Czym jest wirtualna woda? Jakie jest jej zużycie? Ćwiczenia oraz omówienia.
- Rozmowa na temat produkcji elektroniki w krajach azjatyckich, prezentacja slajdów Polskiej Zielonej Sieci na temat odpowiedzialnej konsumpcji. Uczniowie dowiadują się faktów na temat tego, skąd pochodzą ubrania, telefony komórkowe, żywność. Jaka część kosztów trafia do samego producenta i wykonawcy, jaka do pośredników?
- Sprawiedliwy handel – czytanie ze ściany. Co to jest certyfikat Fairtrade? Jaka jest wiedza na ten temat w Polsce i innych krajach europejskich? Jaki my mamy wpływ na sprawiedliwy handel na świecie? Omówienie innych prospołecznych inicjatyw w handlu polskim i światowym.
- Mania kupowania – rozmowa o konsumpcjonizmie, do czego prowadzi taki styl życia i o tym, czym są odpowiedzialne zakupy. Informacje o działaniach wybranych organizacji pozarządowych.

Dzień IV – Czy wystarczy nam jedzenia? (3h), Czy nasza planeta może się wyczerpać? (3h)

- Powitanie - twórcza rozgrzewka. Uczniowie podchodzą do siebie nawzajem i witają się z wykorzystaniem zwrotów i wskazówek na kartach – tradycyjne powitania w różnych krajach.
- Mapa świata – dystrybucja żywności. Ćwiczenie zespołowe z narysowanymi mapami i cukierkami.
- Mieć i być. Rozmowa: Czym jest ubóstwo, a czym dobrobyt? Co dla ciebie znaczy dobrobyt? Czy bogactwo jest względne? Gdzie jest największe ubóstwo? Czym jest wykluczenie?
- Landgrabbing – niebezpieczne zjawisko w krajach Globalnego Południa. Omówienie oraz dyskusja nt. konsekwencji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych zawłaszczania ziemi. Związek landgrabbingu z nierówną dystrybucją żywności i głodem na świecie.
- Geografia bogactwa - fakty i mity, jakie znamy z mediów na temat pojęcia ubóstwa. Gra „minimalista” - kto z czego mógłby zrezygnować w życiu.
- Rozsądne gospodarowanie zasobami: jakie są zasoby w krajach Globalnego Południa i Globalnej Północy? Co i kto ma wpływ na wyczerpywanie się zasobów?
- Spot reklamowy – projektowanie spotu kampanii społecznej odnoszącej się do rozsądnego gospodarowania zasobami.

Dzień V - Świat zależy od nas – my zależymy od świata (6h)

- Globalny łańcuch zależności – gdzie są problematyczne ogniwa?
- Myśl globalnie, działaj lokalnie – co ja mogę zrobić w szkole, domu, społeczności lokalnej?
- Co szczególnie może zainteresować naszych kolegów, koleżanki, mieszkańców miasta? Dyskusja o rozpoznaniu potrzeb i zainteresowań naszych odbiorców.
- Jak podejść odpowiedzialnie do realizacji naszego pomysłu? Możliwości zaoszczędzenia i ponownego użycia zasobów przy realizacji uczniowskiego projektu.
- Projekt – burza mózgów mająca na celu wypracowanie wstępnego pomysłu na wydarzenie kulturalno-edukacyjne dla społeczności szkolnej w trakcie Tygodnia Edukacji Globalnej.
- Podział ról i obowiązków, zaplanowanie działań przygotowujących do Tygodnia Edukacji Globalnej